МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету права, публічного управління та національної безпеки
_____ Віталій ДАНКЕВИЧ
31 серпня 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні проблеми психологічної теорії та практики»

Рівень вищої освіти: *Перший (бакалаврський)*

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Житомир - 2026

Розробники: Литвинчук Алла Іванівна, к.психол.н., доцент, завідувачка кафедри психології
Бабич Е.К., асистент кафедри психології

Інформація про викладача

Викладач (-і)	Литвинчук Алла Іванівна
Профайл викладача (-ів)	Лінк на сторінку кафедри на сайті університету: Кафедра психології
Контактна інформація	lytvynchukalla@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	
Консультації	Очні та онлайн консультації через Zoom, Viber щовівторка з 13.00 до 15.00

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасної теорії та практики» затверджена на засіданні кафедри психології
Протокол від "_25_"_серпня__2026 р. № 2
Завідувач кафедри _____ Алла ЛИТВИНЧУК
Погоджено із гарантом освітньої програми «Психологія»
_____ Ірина ГРЕЧУХА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету права, публічного управління та національної безпеки
Протокол від "31" серпня 2026 р. № 1
Голова НМК _____ Леся ВАСИЛЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	**Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь**	**Денна форма**	**Заочна форма**
Кредитів ЄКТС — 4; годин — 120; змістових модулів — 2	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Вибіркова	Вибіркова
Рік підготовки	Спеціальність С4 Психологія	Уточнюється	Уточнюється
Семестр	Перший (бакалаврський) рівень	Уточнюється	Уточнюється
Лекції	Освітня програма «Психологія»	22 год.	4 год.
Практичні		26 год.	8 год.
Самостійна робота		72 год.	108 год.
Форма підсумкового контролю		Залік	Залік

Примітка. Обсяг і розподіл годин є проєктними та підлягають звірці з індивідуальним навчальним планом вибіркової дисципліни.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування здатності критично аналізувати актуальні проблеми психологічної теорії та практики, оцінювати наукову обґрунтованість психологічних тверджень, співвідносити емпіричні дані з професійними рішеннями та дотримуватися етичних стандартів психологічної допомоги.

Завдання:

➢ осмислити сучасні напрями розвитку психологічної науки та практики;

➢ засвоїти принципи доказовості, відтворюваності й критичної оцінки досліджень;

➢ проаналізувати актуальні проблеми психічного здоров’я, травми й психологічного відновлення;

➢ розвинути навички аналізу валідності методів психодіагностики та ефективності інтервенцій;

➢ розглянути етичні виклики цифровізації, штучного інтелекту та професійної комунікації;

➢ навчитися аргументувати професійні рішення на основі наукових джерел і аналізу кейсів.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

➢ основні дискусійні питання сучасної психології;

➢ критерії якості психологічних досліджень;

➢ принципи доказової психологічної практики;

➢ етичні обмеження психодіагностики та психологічної допомоги.

Уміти:

➢ критично аналізувати психологічні публікації та практичні рекомендації;

➢ зіставляти теоретичні пояснення психологічних явищ;

➢ обґрунтовувати вибір психологічної інтервенції з урахуванням доказовості;
➢ розпізнавати професійні та етичні ризики в психологічній практиці.

Soft skills: критичне мислення, наукова аргументація, етичне судження, командна робота, інформаційна грамотність.

Пререквізити: загальна психологія, історія психології, основи психологічних досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сучасні проблеми психологічної теорії

Тема 1. Психологічна наука і практика в умовах суспільних змін

Статус психологічного знання; актуальні запити суспільства; взаємодія науки й практики; професійна відповідальність психолога.

Тема 2. Доказовість і відтворюваність психологічних досліджень

Реплікаційна криза; відкриті наукові практики; вибірка й статистична потужність; обмеження інтерпретації результатів.

Тема 3. Психічне здоров'я та благополуччя в умовах невизначеності

Стрес і адаптація; психологічна стійкість; соціальні детермінанти благополуччя; профілактичні підходи.

Тема 4. Психологічна травма та сучасні концепції відновлення

Травматичні реакції; чинники ризику й захисту; травма-інформований підхід; межі компетентності.

Тема 5. Психодіагностика і проблема якості вимірювання

Надійність, валідність, норми; культурні обмеження методик; етика інтерпретації результатів.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми психологічної практики

Тема 6. Цифрові технології та штучний інтелект у психології

Цифрові інтервенції; алгоритмічні упередження; конфіденційність; ризики автоматизованих висновків.

Тема 7. Соціальна нерівність і культурна чутливість

Контекст соціальних відмінностей; доступність допомоги; недискримінація; адаптація практик.

Тема 8. Професійна етика та супервізія

Інформована згода; професійні межі; конфлікт інтересів; супервізія та професійне вигорання.

Тема 9. Ефективність психологічних інтервенцій

Критерії ефективності; систематичні огляди; рандомізовані дослідження; практичні обмеження.

Тема 10. Інтеграція теорії та практики

Формулювання випадку; вибір методів; оцінка результатів; рефлексія професійних рішень.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Денна: усього	Лекції	Практичні	Сам. робота	Заочна: усього	Лекції	Практичні	Сам. робота
Змістовий модуль 1								
Тема 1. Психологічна наука і практика в умовах суспільних змін	12	2	2	8	12	2	0	10
Тема 2. Доказовість і відтворюваність психологічних досліджень	12	2	2	8	12	0	2	10
Тема 3. Психічне здоров'я та благополуччя в умовах невизначеності	12	2	3	7	11	0	0	11
Тема 4. Психологічна травма та сучасні концепції відновлення	12	2	3	7	12	0	2	10
Тема 5. Психодіагностика і проблема якості вимірювання	12	3	3	6	11	0	0	11
Змістовий модуль 2								
Тема 6. Цифрові технології та штучний інтелект у психології	12	2	2	8	12	2	0	10
Тема 7. Соціальна нерівність і культурна чутливість	12	2	2	8	12	0	2	10
Тема 8. Професійна етика та супервізія	12	2	3	7	11	0	0	11
Тема 9. Ефективність психологічних інтервенцій	12	2	3	7	12	0	2	10
Тема 10. Інтеграція теорії та практики	12	3	3	6	15	0	0	15
Усього годин	120	22	26	72	120	4	8	108

5. Теми практичних/лабораторних занять

Назва теми та зміст практичного заняття	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Психологічна наука і практика в умовах суспільних змін. Аналіз суспільного запиту до психології та меж професійних компетентностей.	2	—
Тема 2. Доказовість і відтворюваність психологічних досліджень. Критичний розбір наукової статті за критеріями доказовості.	2	2
Тема 3. Психічне здоров'я та благополуччя в умовах невизначеності. Кейс про стрес, невизначеність та чинники психологічної стійкості.	3	—
Тема 4. Психологічна травма та сучасні концепції відновлення. Аналіз травма-інформованого професійного рішення.	3	2
Тема 5. Психодіагностика і проблема якості вимірювання. Експертна оцінка психодіагностичної методики.	3	—
Тема 6. Цифрові технології та штучний інтелект у психології. Етичний аналіз цифрової психологічної послуги.	2	—
Тема 7. Соціальна нерівність і культурна чутливість. Розбір випадку культурно чутливої психологічної взаємодії.	2	2
Тема 8. Професійна етика та супервізія. Супервізійний розбір етичної дилеми.	3	—
Тема 9. Ефективність психологічних інтервенцій. Порівняння доказів ефективності двох психологічних підходів.	3	2
Тема 10. Інтеграція теорії та практики. Комплексний аналіз професійного кейсу з обґрунтуванням інтервенції.	3	—
Усього	26	8

6. Самостійна робота

Назва теми та види завдань	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Психологічна наука і практика в умовах суспільних змін. Підготувати аналітичну записку про актуальні виклики психологічної професії.	8	10
Тема 2. Доказовість і відтворюваність психологічних досліджень. Порівняти дві емпіричні статті за дизайном, вибіркою та обмеженнями.	8	10
Тема 3. Психічне здоров'я та благополуччя в умовах невизначеності. Скласти огляд наукових джерел про психологічне благополуччя.	7	11
Тема 4. Психологічна травма та сучасні концепції відновлення. Проаналізувати наукові рекомендації щодо психологічного відновлення.	7	10
Тема 5. Психодіагностика і проблема якості вимірювання. Розробити критерії оцінювання якості психодіагностичної методики.	6	11
Тема 6. Цифрові технології та штучний інтелект у психології. Підготувати етичний аналіз застосування ШІ в психологічній практиці.	8	10
Тема 7. Соціальна нерівність і культурна чутливість. Порівняти підходи до культурно чутливої психологічної допомоги.	8	10
Тема 8. Професійна етика та супервізія. Письмово проаналізувати професійну етичну дилему.	7	11
Тема 9. Ефективність психологічних інтервенцій. Підготувати таблицю доказів ефективності обраної інтервенції.	7	10
Тема 10. Інтеграція теорії та практики. Розробити обґрунтоване рішення комплексного професійного кейсу.	6	15
Усього	72	108

7. Методи навчання

Проблемні та інтерактивні лекції, аналіз емпіричних досліджень, кейс-метод, групова дискусія, критичне читання, порівняльний аналіз теорій, розв'язання професійних ситуацій, мініпроєкти, рефлексивні завдання, індивідуальна та командна робота.

8. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять та перевірки самостійних робіт. Оцінюються точність використання понять, критичність аналізу, аргументованість висновків, опора на наукові джерела та дотримання професійної етики. Відвідування лекцій окремо не оцінюється.

Періодичний контроль проводиться після завершення кожного змістового модуля у формі аналітичного завдання або тестування. Підсумковий контроль — залік за результатами поточної та періодичної роботи. Під час виконання завдань обов'язкове дотримання академічної доброчесності; використання генеративного ШІ можливе за умов, визначених викладачем.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет сучасних дискусій у психології.
2. Співвідношення теоретичного та прикладного знання.
3. Доказовість психологічної практики.
4. Відтворюваність психологічних досліджень.
5. Роль відкритої науки.
6. Методологічні обмеження психологічних досліджень.
7. Психологічне благополуччя в умовах невизначеності.
8. Психологічна стійкість і ресурси адаптації.
9. Соціальні детермінанти психічного здоров'я.
10. Психологічна травма та посттравматичні реакції.
11. Травма-інформований підхід.
12. Психологічне відновлення та його оцінювання.
13. Надійність психодіагностичних методик.
14. Валідність психологічних вимірювань.
15. Етичні ризики психодіагностики.
16. Цифрові психологічні інтервенції.
17. Штучний інтелект у психологічній практиці.
18. Захист персональних даних клієнта.
19. Культурна чутливість психолога.
20. Соціальна нерівність і доступність психологічної допомоги.
21. Професійні межі психолога.
22. Інформована згода.
23. Професійна супервізія.

24. Професійне вигорання психолога.
25. Критерії ефективності психологічної інтервенції.
26. Систематичні огляди та метааналізи.
27. Рандомізовані контрольовані дослідження.
28. Перенесення результатів досліджень у практику.
29. Психологічне формулювання випадку.
30. Етичне обґрунтування професійного рішення.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид контролю	**Максимальна кількість балів**
Практичні заняття (10 тем × 5 балів)	50
Самостійна робота (10 тем × 2 бали)	20
Модульний контроль 1	15
Модульний контроль 2	15
Усього	100

Шкала оцінювання: 90–100, 75–89, 60–74 — зараховано; менше 60 — не зараховано.

11. Ключові терміни навчальної дисципліни

№	**Термін**	**Англійський відповідник**
1	Доказова практика	Evidence-based practice
2	Відтворюваність	Reproducibility
3	Валідність	Validity
4	Надійність	Reliability
5	Психологічна інтервенція	Psychological intervention
6	Психічне благополуччя	Mental well-being
7	Травма-інформований підхід	Trauma-informed approach
8	Професійна етика	Professional ethics
9	Супервізія	Supervision
10	Культурна чутливість	Cultural sensitivity

12. Рекомендована література

Основна

1. American Psychological Association. Publication Manual of the American Psychological Association. 7th ed. APA, 2020.
2. World Health Organization. World Mental Health Report: Transforming Mental Health for All. Geneva: WHO, 2022.
3. Morling B. Research Methods in Psychology: Evaluating a World of Information. 4th ed. W. W. Norton, 2020.
4. Open Science Collaboration. Estimating the reproducibility of psychological science. Science. 2015. 349(6251). aac4716.
5. Kazdin A. E. Research Design in Clinical Psychology. 5th ed. Pearson, 2017.

Додаткова

1. American Psychological Association. Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct. APA.

2. World Health Organization. Comprehensive Mental Health Action Plan 2013–2030. Geneva: WHO, 2021.
3. National Institute for Health and Care Excellence. Post-traumatic stress disorder. NICE guideline NG116, 2018 (updated 2025).

15. Електронні інформаційні ресурси

American Psychological Association — https://www.apa.org/

World Health Organization — https://www.who.int/

Cochrane Library — https://www.cochranelibrary.com/

PubMed — https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/

Open Science Framework — https://osf.io/

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського — https://www.nbuv.gov.ua/